

Міністерство освіти і науки України

Національний університет водного господарства
та природокористування

**Фінансова та еколого-економічна
політика в умовах децентралізації влади
в Україні**

Частина 3

Колективна монографія

Рівне – 2018

УДК 504:338:334.012.74

Ф 59

Авторський колектив: Мельник Л. В., Акімова Л. М., Білоус Н. М., Заячківська О. В., Кондрацька Н. М., Котик О. В., Ляхович О. О., Меліхова Т. Л., Мельник Л. М., Панасюк О. І., Подлевський А. А., Полінчук О. П., Скаковська С. С., Федина К. М., Шило Ж. С.

Рекомендовано вченою радою Національного університету водного господарства та природокористування (Протокол №4 від 22 червня 2018 р.).

Відповідальний редактор:

Л. В. Мельник, кандидат економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів і економіки природокористування Національного університету водного господарства та природокористування.

Рецензенти:

Мігус І. П., доктор економічних наук, професор, пров. н. с. Українського науково-дослідного інституту цивільного захисту (м. Київ);

Якимчук А. Ю., доктор економічних наук, професор Національного університету водного господарства та природокористування, (м. Рівне).

Ф 59 Фінансова та еколого-економічна політика в умовах децентралізації влади в Україні : монографія /за заг. ред. Л. В. Мельника. Частина 3. Рівне : НУВГП, 2018. 137 с.

ISBN

В колективній монографії висвітлено теоретико-методологічні аспекти формування фінансової та еколого-економічної політики в умовах децентралізації влади в Україні. Розкрито проблеми функціонування об'єднаних територіальних громад, досліджено сучасні тенденції розвитку фінансового ринку, нюансів проведення медичної та пенсійної реформ, детінізації економіки та іпотечного кредитування, а також визначено економічні аспекти управління природними ресурсами в умовах децентралізації.

Видання рекомендовано керівникам та фахівцям органів державного та регіонального управління, місцевого самоврядування, науковим працівникам, викладачам, аспірантам та студентам вищих навчальних закладів, а також широкому колу читачів.

ISBN

© Мельник Л. В., Акімова Л. М., Білоус Н. М., Заячківська О. В., Кондрацька Н. М., Котик О. В., Ляхович О. О., Меліхова Т. Л., Мельник Л. М., Панасюк О. І., Подлевський А. А., Полінчук О. П., Скаковська С. С., Федина К. М., Шило Ж. С., 2018

© Національний університет водного господарства та природокористування, 2018

ЗМІСТ

Вступ	5
Розділ 1. Децентралізація в світлі економічного і соціального розвитку України.....	7
1.1. Проблеми співробітництва територіальних громад як інструменту для місцевого економічного розвитку	7
1.2. Формування бюджетів об'єднаних територіальних громад	15
1.3. Особливості механізму надання медичної субвенції в Україні	23
1.4. Наслідки впровадження пенсійної реформи в Україні	30
Розділ 2. Сучасні тенденції розвитку фінансового ринку	36
2.1 Проблеми розвитку кредитного ринку в умовах децентралізації влади в Україні.	36
2.2. Сучасний стан та перспективи розвитку кредитних спілок в Україні	44
2.3 Методологічні засади ціноутворення на ринку цінних паперів.	56
2.4. Вплив процесів євроінтеграції на фондовий ринок України.....	62
Розділ 3. Вдосконалення ринкових відносин та формування інфраструктури ринку.....	69
3.1. Фінансово-економічна безпека сільськогосподарських підприємств в умовах децентралізації влади в Україні	69
3.2. Оцінка заставного майна та її вплив на інвестиційний потенціал іпотечного кредитування	79
3.3. Детінізація економіки як фактор підвищення інвестиційного клімату України	92

Розділ 4. Економічні аспекти управління природними ресурсами в умовах децентралізації	101
4.1 Фінансово-екологічна безпека великих міст в умовах децентралізації країни: теоретичні аспекти.....	101
4.2. Перспективи підвищення ефективності рекреаційної індустрії шляхом розвитку її інфраструктури	109
4.3. Поводження з твердими промисловими та побутовими відходами та вплив на фінансово-екологічну безпеку регіону.....	119
4.4. Концептуальні аспекти еколого-економічного аналізу підприємства.....	130

ВСТУП

Децентралізація влади передбачає передачу від органів виконавчої влади органам місцевого самоврядування значної частини повноважень, ресурсів та відповідальності, що відповідає світовим стандартам та європейській практиці суспільних відносин у цій сфері.

Так, децентралізація дозволяє збалансувати механізми надання якісних і доступних суспільних послуг з потребами та уподобаннями місцевих громад та жителів, підвищує рівень відповідальності місцевих органів за виконання відповідних функцій та ступінь ефективності діяльності державного сектору в цілому, створює умови для динамічного та збалансованого розвитку як регіонів, так і України в цілому.

Однак, незважаючи на те, що реформа триває з 2014 року, реалізація політики децентралізації в Україні має ряд слабких місць, пов'язаних із досягненням фінансової самостійності місцевих органів самоврядування та забезпеченням динамічного та збалансованого розвитку регіонів. Відсутність комплексного та зваженого підходу до організації реформ у даному напрямі, політичні та економічні реалії перешкоджають на сьогодні перетворенню децентралізації в реальний механізм забезпечення економічного зростання.

Питання удосконалення фінансової, економічної та екологічної політик розвитку громад сьогодні потребує значної уваги з боку усіх ключових стейкхолдерів. Тому у даній монографії розкрито ряд проблеми функціонування об'єднаних територіальних громад, досліджено сучасні тенденції розвитку фінансового ринку, нюансів проведення медичної та пенсійної реформ, детінізації економіки та іпотечного кредитування. Значну увагу також приділено економічним аспектам управління природними ресурсами в умовах децентралізації, особливо у сфері поводження із відходами та рекреаційного потенціалу.

Загалом у даній монографії узагальнено результати досліджень, проведених професорсько-викладацьким складом кафедри фінансів і економіки природокористування Національного університету водного господарства та

природокористування за темою «Фінансова та еколого-економічна політика в умовах децентралізації влади в Україні» (0116U008149).

Матеріали вищезазначених досліджень були використані при проведенні VII Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми теорії і практики менеджменту в контексті євроінтеграції» 17 травня 2018 року, м. Рівне, використовувались у навчальному процесі при проведенні занять з дисциплін «Ринок фінансових послуг», «Аналіз господарської діяльності», «Формування місцевих бюджетів», «Інвестування», «Банківська система», «Бюджетна система», «Основи бізнесу», «Економіка регіону» тощо.

Монографія підготовлена колективом авторів у складі : Акімова Л. М. (2.2), Білоус Н. М. (4.4), Заячківська О. В. (2.3), Кондрацька Н. М. (3.1), Котик О.В. (1.4), Ляхович О. О. (1.3), Меліхова Т. Л. (4.1), Мельник Л. В. (3.2), Мельник Л. М. (1.2), Панасюк О. І. (2.4), Подлевський А. А. (3.3), Полінчук О. П. (4.3), Скаковська С. С. (4.2), Федина К. М. (1.1), Шило Ж. С. (2.1).

Видання рекомендовано керівникам та фахівцям органів державного та регіонального управління, місцевого самоврядування, науковим працівникам, викладачам, аспірантам та студентам закладів вищої освіти, а також широкому колу читачів.

інспектувань НБУ, що забезпечить більш зважений підхід банків до допустимого рівня ризиків та дозволить більш зважено обирати позичальникам банку-партнера;

4. НБУ необхідно ввести кваліфікаційні вимоги до працівників, які безпосередньо працюють на точках продажу кредитів (так званих «віддалених робочих місць»), які беруть участь у виборі кола позичальників банку, що повинно зменшити обсяг проблемних кредитів.

Проведене дослідження визначило достатньо серйозні проблеми в розвитку кредитної системи України, які гальмують розвиток економічної системи держави. Вирішення цих проблем дасть змогу покращити не тільки стан і розвиток окремих підприємств, а й розвиток окремих галузей та в цілому економіки держави.

2.2. Сучасний стан та перспективи розвитку кредитних спілок в Україні

На сучасному етапі розвитку та становлення економіки України, важливим постає питання, щодо розвитку фінансової інфраструктури, яка обмежує процес перетворення заощаджень в інвестиції та гальмує економічне зростання. На сьогодні важливим є розвиток не тільки банківських, але й небанківських фінансових інститутів різних видів для повноцінного функціонування фінансової інфраструктури, яка зазнала надзвичайного впливу в умовах економічної кризи та війни на Сході України.

Теоретичні основи та особливості діяльності кредитних спілок присвячено праці вітчизняних вчених: Н. Гаврилова, М. Грешнікова, О. Єлісеєва, Г. Стоянова.

В сучасних умовах трансформаційних змін розвиток фондового ринку набуває важливого значення. Окрім, виробництва для розвинутої економіки важливим є також, сфера фінансових послуг. Найбільшого розвитку досягнув, той сегмент сфери послуг, що пов'язаний з задоволенням суспільних потреб, тобто потреб – виробництва та споживання, а також фінансово-кредитним обслуговуванням, страховими послугами тощо. Однією з форм самоорганізації громади та

одним з учасників ринку фінансових послуг в Україні є кредитні спілки. На нашу думку для кращого розуміння даної тематики варто надати визначення дефініції “кредитна спілка”.

Відповідно до ст.1 Закону України “Про кредитні спілки” №2908-14 від 20.12.2001р. кредитна спілка –це неприбуткова організація, заснована фізичними особами, професійними спілками, їх об’єднаннями на кооперативних засадах з метою задоволення потреб її членів у взаємному кредитуванні та наданні фінансових послуг за рахунок об’єднаних грошових внесків членів кредитної спілки³³.

Кредитні спілки під час своєї діяльності скеровуються певними принципами (рис. 2.1).

Рис. 2.1 Основні принципи діяльності кредитних спілок
Примітка: Джерело створено автором на базі³³

З вищенаведеного рисунку ми бачимо, що діяльність кредитної спілки ґрунтується на таких основних принципах:

– добровільності вступу та свободи виходу з кредитної спілки – ніхто не може бути примушений вступати до кредитної спілки, а виключення з членів кредитної спілки дозволяється лише у випадках, визначених статутом спілки;

– рівноправності членів кредитної спілки – усі члени кредитної спілки мають рівні права, в тому числі у разі

голосування на загальних зборах, незалежно від розміру пайового та інших внесків;

– самоврядування – забороняється будь-яке втручання в діяльність кредитної спілки, за винятком випадків, передбачених законом;

– гласності – кредитна спілка зобов’язана забезпечити повне та своєчасне інформування своїх членів з питань власної діяльності, на їх прохання ознайомлювати з протоколами загальних зборів і засідань інших органів управління кредитної спілки, видавати копії документів та витяги з них у порядку, визначеному статутом³³.

Відповідно до ст. 26 Закону України “Про кредитні спілки” №2908-14 від 20.12.2001р. державне регулювання і нагляд за діяльністю кредитних спілок здійснює Уповноважений орган згідно з законодавством України про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг, інші державні органи відповідно до їх компетенції³³.

Регулюванням діяльності кредитних спілок в Україні займається Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (далі – Нацкомфінпослуг). Для інформаційної, статистичної та технологічної підтримки кредитних спілок було створено Асоціацію кредитних спілок України, що об’єднує понад третину ринку фінансових послуг.

Згідно з п. 3 Указу Президента України „Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг” №1070/2011 від 23.11.2011р. до основних завдань Нацкомфінпослуг відносять: визначає особливості створення, державної реєстрації, ліцензування та діяльності об’єднаної кредитної спілки; встановлює правила здійснення депозитних операцій для депозитів (внесків) до кредитних спілок; приймає рішення про надання одній із всеукраїнських асоціацій кредитних спілок статусу

³³ Закон України “Про кредитні спілки” від 20.12.2001р. №2908-14 : [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2908-14/page>.

саморегулівної організації кредитних спілок–членів асоціації, погоджує статут і внутрішні положення такої організації у частині виконання делегованих Нацкомфінпослуг функцій, здійснює моніторинг їх виконання та в разі необхідності припиняє або відкликає відповідні повноваження, в тому числі позбавляє асоціацію кредитних спілок статусу саморегулівної організації³⁴.

Зазначимо, що попит на послуги кредитних спілок постійно зменшується, що сприяє зменшенню кількості даних суб'єктів на ринку. Про це свідчать дані звітів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. Пропонуємо розглянути динаміку основних показників діяльності кредитних спілок (далі – КС), (табл. 2.2).

З таблиці 2.2 ми бачимо, що станом на 31.03.2018 кількість членів кредитних спілок становила 566,2 тис. осіб, що на 73,6 тис. осіб (11,5%) менше, ніж станом на 31.03.2017, зокрема це спричинене скороченням кількості зареєстрованих кредитних спілок. Також відбулися зміни і в структурі членів кредитних спілок. Так, зменшилися частки членів кредитних спілок, які мають діючі кредитні договори, з 147,9 тис. осіб до 131,8 тис. осіб та членів кредитних спілок, які мають діючі депозитні договори, з 23,1 тис. осіб до 21,6 тис. осіб. Загальні активи станом на 31.03.2018р. зросли на 7%, капітал зріс на 0,7%, кредити, надані членам КС (залишок на кін. періоду) збільшились на 7,3%, внески членів КС на депозитні рахунки (залишок на кін. періоду) на 14,7% порівняно з аналізованим періодом 31.03.2017 р.

Пропонуємо розглянути розподіл кредитних спілок за кількістю членів, які якнайкраще характеризують попит на послуги даних установ та їх діяльність загалом (табл. 2.3).

³⁴Указ Президента України “Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг” від 23.11.2011р. №1070/2011 : [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1070/2011>.

Таблиця 2.2

Основні показники діяльності кредитних спілок

Показник	Станом на 31.03.2016	Станом на 31.03.2017	Станом на 31.03.2018	Темпи приросту, %	
				31.03.2017/ 31.03.2016	31.03.2018/ 31.03.2017
Кількість за реєстрованих кредитних спілок	577	449	375	-22,2	-16,5
Кількість членів КС , (тис. осіб)	722,8	639,8	566,2	-11,5	-11,5
Кількість членів КС, які мають внески на депозитних рахунках, (тис. осіб)	25,2	23,1	21,6	-8,3	-6,5
Кількість членів КС, які мають діючі кредитні договори, (тис. осіб)	157,9	147,9	131,8	-6,3	-10,9
Загальні активи, (млн грн.)	2079,2	2086,7	2233,2	0,4	7,0
Капітал, (млн грн.)	1109,3	1 072,1	1079,2	-3,4	0,7
Кредити, надані членам КС (залишок на кін. періоду), (млн грн.)	1783,4	1 832,0	1966,4	2,7	7,3
Внески членів КС на депозитні рахунки (залишок на кін. періоду), (млн грн.)	809,6	858,5	984,7	6,0	14,7

Джерело: створений автором на базі³⁵

Таблиця 2.3

Розподіл кредитних спілок за кількістю членів

Показник	Станом на 31.03.2017	Станом на 31.03.2018
до 1 тис. осіб	192	150
від 1 тис. до 10 тис. осіб	125	111
від 10 тис. до 20 тис. осіб	10	11
більше 20 тис. осіб	2	1
Всього (кількість поданих звітних даних)	329	273

Джерело: створений автором на базі³⁵

³⁵Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (Нацкомфінпослуг) [Електронний ресурс] // Режим доступу до ресурсу: <https://www.nfr.gov.ua>.

З таблиці 2 ми бачимо, що кількість кредитних спілок по кожному пункту скорочується. Станом на 31.03.2018р. кредитні спілки, що налічували до 1 тис. осіб скоротились на 42 одиниці, а від 1 тис. до 10 тис. осіб на 14 одиниць, від 10 тис. до 20 тис. осіб та більше 20 тис. осіб на 1 одиницю порівняно з 31.03.2017р. В загальному підсумку кількість кредитних спілок скоротилась на 56 одиниць. На наш погляд варто проаналізувати динаміку кількості кредитних спілок (тис. осіб), (рис. 2.2).

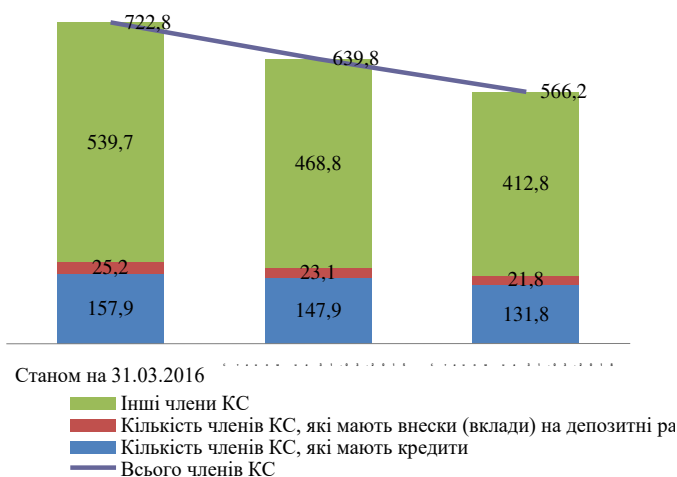

Рис. 2.2 Динаміка кількості кредитних спілок (тис. осіб)
Джерело: створений автором на базі³⁵

Станом на 31.03.2018 кількість членів кредитних спілок становила 566,2 тис. осіб, що на 73,6 тис. осіб менше, ніж станом на 31.03.2017. Також відбулися зміни і в структурі членів кредитних спілок. Так, зменшилися частки членів кредитних спілок, які мають діючі кредитні договори, з 147,9 тис. осіб до 131,8 тис. осіб та членів кредитних спілок, які мають діючі депозитні договори, з 23,1 тис. осіб до 21,6 тис. осіб. Крім того, відбулося зменшення частки інших осіб, які не

користуються послугами кредитних спілок, але залишаються їх членами, з 468,8 тис. осіб до 412,8 тис. осіб.

Для кращого розуміння даної тематики варто, проаналізувати динаміку основних показників діяльності кредитних спілок (рис. 2.3).

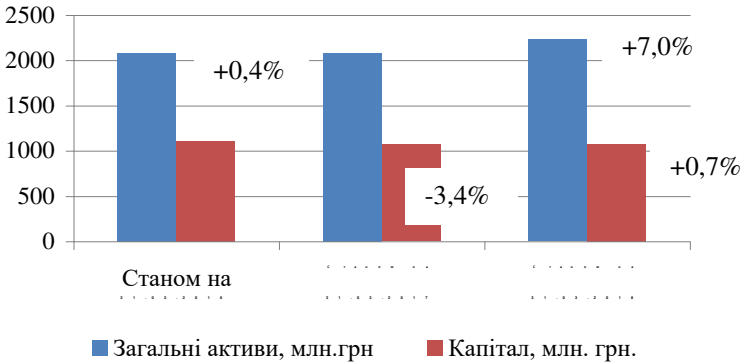

Рис. 2.3 Динаміка основних показників діяльності кредитних спілок

Примітка: Джерело створено автором на базі³⁵

З рис. 3 ми можемо побачити, що загальний обсяг активів кредитних спілок станом на 31.03.2018 становить 2 233,2 млн. грн. і збільшився на 146,5 млн. грн., або на 7,0% порівняно з відповідною датою 2017 року (2 086,7 млн грн.). Загальний обсяг капіталу становить 1 079,2 млн. грн. та порівняно з 31.03.2017 збільшився на 7,1 млн. грн., або на 0,7%. Загальний капітал сформовано на: 47,5% (512,4 млн грн.) за рахунок резервного капіталу; 36,4% (393,4 млн грн.) за рахунок пайових внесків членів кредитних спілок; 3,5% (38,1 млн грн.) за рахунок додаткового капіталу; 12,6% (135,3 млн грн.) за рахунок нерозподіленого доходу.

На нашу думку варто, також простежити динаміку кредитування та залучення внесків членів кредитних спілок (рис. 2.4).

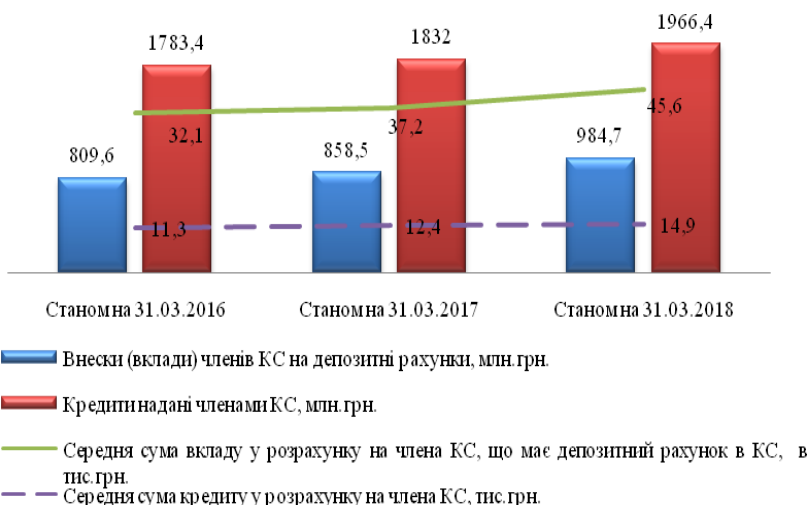

Рис. 2.4. Динаміка кредитування та залучення внесків членів кредитних спілок

Примітка: Джерело створено на базі³⁵

З вищенаведеного рисунку ми бачимо, що обсяг кредитного портфеля перевищує обсяг залучених депозитних внесків (вкладів) у два рази. Станом на 31.03.2018 кредити, надані членам кредитних спілок, становлять 1 966,4 млн грн. та порівняно з 31.03.2017 збільшилися на 7,3% (134,4 млн грн.). Середній розмір кредиту на одного члена кредитної спілки, який має кредит, становить 14,9 тис. грн. (станом на 31.03.2016 – 11,3 тис. грн., станом на 31.03.2017 – 12,4 тис. грн.). На депозитних рахунках членів кредитних спілок обліковувалось вкладів на загальну суму 984,7 млн. грн., що більше на 14,7% (126,2 млн грн.), ніж станом на 31.03.2017. Середня сума внесків на депозитні рахунки становить 45,6 тис. грн. (станом на 31.03.2016 – 32,1 тис. грн., станом на 31.03.2017 – 37,2 тис. грн.). Найактуальнішим питанням при розгляді даної тематики слугує розгляд під, що саме найбільше кредитні спілки видають кредитів (рис. 2.5).

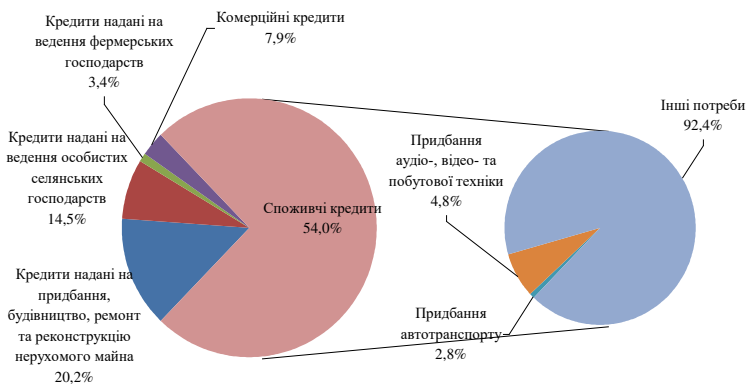

Рис. 2.5 Структура кредитів за видами станом на 31.03.2018 (млн. грн.)

Примітка: Джерело створено на базі³⁵

З рисунку 2.5 ми бачимо, що найбільший попит мають споживчі кредити – 54,0% від суми кредитів (1065,2 млн грн.). У складі споживчих кредитів кредити на придбання автотранспорту становлять 2,8% (30,5 млн грн.); на придбання аудіотехніки, відео та побутової техніки 4,8% (50,8 млн грн.) та на інші потреби – 92,4% (983,9 млн грн.). Друге місце посідають кредити, надані на придбання, будівництво та ремонт нерухомого майна – 20,2% (398,4 млн грн.). Найменшу частку в загальному обсязі виданих кредитів 3,4% (66,3 млн грн.) має кредитування ведення фермерських господарств. Найбільш ризиковими кредитами з огляду на обсяги прострочення платежів є комерційні кредити (станом на 31.03.2018 середній кредит становить 36,9 тис. грн.). Простроченість понад три місяці мають 26,5% (41,4 млн грн.).

Сучасні проблеми розвитку вітчизняних КС варто розглянути у вигляді стоп-факторів, що гальмують процеси зростання показників основної діяльності:

- Відсутність системної діяльності КС, нерозвинена мережа продажів.

- Невідповідність стратегії розвитку КС цільовому сегменту (розвиток малого бізнесу тощо).
- Диспропорція між пасивами та активами КС призводить до низької платоспроможності останніх.
- Відсутність стандартизованої методики оцінки ризиків клієнтів КС.
- Організаційна структура КС має значну кількість неактивних членів.
- Відсутність державних гарантій щодо повернення внесків вкладників³⁶.

Сучасні КС практично не використовують маркетингові комунікації щодо залучення клієнтів, у них відсутні єдині системи стандартів з обслуговування клієнтів: у різних територіальних підрозділах установи можуть надавати різну консультацію

Для прикладу наведемо найбільш успішні світові КС, серед яких можна виділити три основні групи систем кредитної кооперації за функціональною спрямованістю:

- Кооперація орієнтована тільки на споживче кредитування своїх членів (поширена у США, Ірландії, Балканських країнах).

- Сільськогосподарські кредитні спілки (Farm Credit System у США та Credit Agricole у Франції), що обслуговують фермерів.

- Універсальна модель, що поєднує всі види бізнесу, характерна для більшості європейських країн (Скандинавія, Польща, Румунія)³⁶.

Варто, також пам'ятати про те, що як кожна фінансова установа кредитні спілки в своїй діяльності мають як переваги, так і недоліки. А саме, перевагами кредитних спілок є:

- спілка є відкритою структурою;
- члени кредитної спілки мають змогу напрацювати позитивну кредитну історію;

³⁶ Єлісеєва О. Сучасний стан розвитку кредитних спілок України / О. Єлісеєва, Г. Стоянов // Економіст. – 2013. – № 4. – С. 40-43.

- кредит можна отримати за кілька днів і навіть годин;
- відсотки за кредит можуть бути нижчими за банківські;
- залежно від статуту спілки, термін погашення кредиту можна продовжити;

- у деяких спілках можна кредитуватися за допомогою майнових поручителів.

- Недоліки кредитування кредитними спілками:

- у регіональних спілках ставки річних надзвичайно високі;

- невеликий термін кредитування (найчастіше до 1 року);

- існує небагато спілок, спроможних надати позичку понад 10 тис. грн.³⁵.

Ми вважаємо, що для окреслення основних перспектив розвитку кредитних спілок в Україні варто врахувати Концепцію розвитку системи кредитної кооперації схвалену розпорядженням Кабінету Міністрів України №321-р від 7.06.2016р. Відповідно до цього документу варто:

- визначити перелік регуляторних вимог для кредитних спілок з урахуванням ризиків, обсягу та характеру проведення операцій, наявності мережі відокремлених підрозділів;

- забезпечити належний рівень капіталізації кредитних спілок за рахунок пріоритетного формування резервного капіталу та вилучення з їх пайового і додаткового капіталу складових, режим функціонування яких не сприяє досягненню мети реальної капіталізації;

- запровадити принципи міжнародного кооперативного руху у процесі управління кредитними спілками, підвищити ефективність діяльності їх громадських органів управління та контролю;

- розширити можливості кредитних спілок щодо кредитування відповідно до їх потреб суб'єктів малого підприємництва та фермерських господарств, а також іпотечного кредитування широких верств населення;

- активізувати діяльність кредитних спілок у напрямі підтримки розвитку територіальних громад, насамперед у сільській місцевості, та забезпечення виконання регіональних

програм соціального і економічного розвитку відповідних територій, а також у напрямі соціально орієнтованих програм кредитування членів кредитних спілок у трудових колективах підприємств, установ та організацій,

- навчальних закладах, галузевих профспілках, громадських і релігійних організаціях;

- організувати ефективне державне регулювання та нагляд у сфері кооперативного кредитування з урахуванням міжнародного досвіду та залученням саморегульованої організації, а також удосконалити механізм забезпечення ліквідності кредитних спілок (у тому числі шляхом встановлення економічних нормативів і вимог до резервування коштів), здійснення рефінансування, визначення порядку застосування таких вимог;

- визначити місце і роль об'єднаних кредитних спілок та кооперативних банків у системі кредитної кооперації і внести відповідні зміни до актів законодавства, що регулюють їх діяльність;

- створити єдину загальнонаціональну систему стабілізації і фінансового оздоровлення кредитних спілок та організувати методологічне і ресурсне забезпечення;

- створити необхідні законодавчі та інституціональні умови для функціонування системи гарантування вкладів членів кредитних спілок;

- впровадити ефективний механізм захисту прав та законних інтересів членів установ, безперешкодного інформування їх про діяльність установ;

- сприяти організації належної інфраструктури системи кредитної кооперації, діяльності асоціацій кредитних спілок у сфері впровадження єдиних професійних та технологічних стандартів на ринку кооперативного кредитування, у тому числі на засадах саморегулювання;

- сформувати систему професійної підготовки і сертифікації керівників та фахівців ринку кооперативного кредитування;

- забезпечити систематичне інформування населення, зокрема суб'єктів малого підприємництва та фермерських

господарств, про можливості, умови та ризики діяльності ринку кооперативного кредитування;

– визначити вимоги щодо обов'язкового публічного розкриття інформації про діяльність установ і підвищити якість їх аудиту³⁷.

Отже ми можемо, зробити висновки, про те, що кількість кредитних спілок з роками має тенденцію до зниження. Середньозважена відсоткова ставка в третині кредитних спілок перебуває в межах від 40% до 50% річних. Більша половина кредитних спілок видає своїм членам кредити за відсотковою ставкою в межах від 30% до 50% річних. переважання в структурі отриманих кредитів, споживчих кредитів пояснюється можливістю “швидких грошей” для втілення своїх задумів в життя. Готівковий кредит зручний тим, що клієнт відразу ж отримує суму на руки і може використовувати її на свій розсуд на будь-які потреби. Оскільки більшість наших громадян фінансово грамотні, то процес збільшення кількості кредитних спілок залишається невирішеним питанням.

2.3. Методологічні засади ціноутворення на ринку цінних паперів

Ринок цінних паперів має потужний вплив на всю економіку і є основним механізмом перерозподілу капіталів між різними секторами та суб'єктами господарювання. Інтегруючись у світові фінансові ринки із супутньою системою фінансових інститутів, ринок цінних паперів формує сферу, в якій створюються джерела фінансування економічного зростання, концентруються і розподіляються інвестиційні ресурси. Зростаюча потреба у фінансових ресурсах створює передумови для виникнення нових фінансових інструментів, більшість з яких є комбінованими та структурованими. Виникнення принципово нових фінансових інструментів обумовлює необхідність розробки нових методологічних

³⁷ Розпорядження Кабінету міністрів України “Про схвалення Концепції розвитку системи кредитної кооперації” від 7.06.2016р. №321-р : [Електронний ресурс] / Верховна Рада України.